

Характеристика та швидке ознайомлення з матеріалами виставки

Автор: Леся Юрчишин.

Методичні розробки, подані у цьому збірнику, передбачають, здебільшого, що учні вже ознайомилися з матеріалами виставки, а в процесі роботи вирішуватимуть конкретні завдання та працюватимуть з певними частинами виставки. В цьому розділі Ви знадете короткий огляд самої виставки, опис її особливостей та типів матеріалів, котрі вона пропонує. Наприкінці тексту запропонуємо кілька прийомів, що допоможуть вчителю за дуже малий час максимально цікаво організувати учнівське ознайомлення з віртуальною виставкою "Бабин яр: пам'ять на тлі історії".

Навчально-методичний потенціал віртуальної виставки «Бабин Яр: пам'ять на тлі історії»

Використання матеріалів віртуальної виставки для вчителів у світлі комп'ютеризації навчальних закладів і тенденцій до широкого залучення мультимедійних та цифрових технологій в освіту набуває особливого значення. Крім того, значно економить час та зусилля, порівняно з організацією відвідування реальної виставки або Національного історико-меморіального заповідника «Бабин Яр». Територія останнього на сьогодні є мало інформативною для відвідувачів, адже там немає достатньо інформаційних знаків, ще не створено (на теренах чи поблизу) музею Бабиного Яру, який би міг забезпечити глибоке ознайомлення з історією місця і трагедій, які тут трапилися. На жаль, і пропонується виставка наразі існує лише у віртуальному варіанті, адже після тимчасового експонування в Музеї історії міста Києва вона не має постійного місця для експозиції. З іншого боку, з віртуальним варіантом можуть ознайомитися не лише кияни та гості міста, а й мешканці всієї країни. Про важливість такого широкого підходу вже йшлося вище вступному слові.

Власне, територію заповідника ми також рекомендуємо відвідувати, адже рівень осмисленого сприйняття такої непрості теми безпосередньо «на місці» лише зростає. На одній з алей на території заповідника ви зможете побачити інформаційні стенди, поставлені за деякими з матеріалів виставки «Бабин Яр: пам'ять на тлі історії».

Повертаючись безпосередньо до матеріалів віртуальної версії виставки, потрібно наголосити, що вона пропонує, по-перше, ідентичну музейній версії виставки «Бабин Яр: пам'ять на тлі історії» з використанням мультимедійних технологій, які полегшують доступ до інформації та урізноманітнюють можливості взаємодії зі змістом виставки.

По-друге, доступ до матеріалів виставки не потребує надшвидкого доступу до інтернету; версію адаптовано для мобільних пристроїв, тож 3G-мережі буде достатньо для роботи з усіма матеріалами. Тобто, зовсім не обов'язково оснащувати більшість або кожне робоче місце комп'ютером або ноутбуком чи проводити заняття у комп'ютерному класі. Учні можуть використовувати власні пристрої, смартфони або планшети на уроці, виконуючи пропонувані у збірнику завдання чи ознайомлюючись зі змістом віртуальної виставки.

По-третє, поділ матеріалів експозиції на умовні «оглядові точки» дає змогу розподіляти матеріали між різними групами, тематично зосереджуватися на тих чи тих аспектах (див. таблицю нижче), ознайомлюватися з матеріалами по частинах залежно від наявного часу для роботи та доречності у певний момент навчального процесу. Розібратися тут допоможуть

вкладки «Мапа» та «Зміст» з основного меню виставки, що містять детальніший огляд усіх матеріалів. З матеріалами виставки можна працювати як із кожним окремо, так і в сукупності, реконструюючи та аналізуючи найрізноманітніші аспекти теми.

По-четверте, віртуальна версія виставки надає доступ до різноманітних типів джерел – це текстові описи, фото-, відеоматеріали, хроніка, документи, інсталяції, бази даних, художні тексти та картини, робота з якими допоможе урізноманітнити процес навчання, активізувати учнів з різними здібностями і нахилами, подати більше перспектив щодо розгляду конкретної теми. Фільм «Бабин Яр у пошуках пам'яті» є невід'ємною частиною проекту і також доступний у матеріалах віртуальної виставки.

Звісно, про більше особливостей і переваг ви дізнаєтеся під час безпосередньої роботи з віртуальною виставкою та матеріалами цього збірника, а також зможете запропонувати свої унікальні спостереження та методики роботи.

Короткий опис виставки

Номер оглядової точки	Теми, що розглядаються	Наявність відеоекскурсії	Наявність кінохроніки
1	<ul style="list-style-type: none"> • Вступна частина • Бабин Яр – простір та символ • Міжнародний архітектурний конкурс ідей «Бабин Яр – Дорогожицький некрополь» • Бабин Яр очима художників • Діти Бабиного Яру 	+	Бабин Яр сьогодні
2	<ul style="list-style-type: none"> • Бабин Яр, Лук'янівка і Сирець до революції • Бабин Яр, Лук'янівка і Сирець під час революції • Бабин Яр у міжвоєнний період • Київ у міжвоєнний період • Жертви Бабиного Яру • Німецькі плакати, афіші та оголошення • Діти Бабиного Яру 	+	-
3	<ul style="list-style-type: none"> • Початок війни • Вступ німців до Києва • Мапи Бабиного Яру • Пожежі на Хрещатику • Доля військовополонених • Доля євреїв • Доля ромів • Доля українських націоналістів • Доля радянського підпілля • Доля душевнохворих • Діти Бабиного Яру 	+	Початок війни

4	<ul style="list-style-type: none"> • Жертви Бабиного Яру • Німецькі нагороди, гроші та документи • Діти Бабиного Яру • База даних «Жертви Бабиного Яру» 	+	-
5	<ul style="list-style-type: none"> • Київ під нацистською окупацією • «Після погрому» • Життя міста за часів окупації • Окупаційна адміністрація • Доля футболістів «Динамо» • Діти Бабиного Яру 	+	Бабин Яр у 1941-1943 роках
6	<ul style="list-style-type: none"> • Німецькі табори в Києві • Спалення тіл у Бабиному Яру • Вступ Червоної армії до Києва • Останні жертви та перші страти • Розплата з окупантами. • Діти Бабиного Яру 	+	Кінець війни
7	<ul style="list-style-type: none"> • Куренівська катастрофа 1961 року • Архітектурні конкурси 1965 року • Діти Бабиного Яру 	+	Війна і Бабин Яр
8	<ul style="list-style-type: none"> • Діти Бабиного Яру. • Міжнародний архітектурний конкурс ідей «Бабин Яр – Дорогожицький некрополь»: друге місце – Яна Петкович, Нейц Лебар, Майя Валентич, Мілош Козек (Любляна, Словенія); четверте місце – Єва Баранускайте, Ян Ван (Данія) 	+	Куренівська катастрофа
9	<ul style="list-style-type: none"> • Несанкціонований мітинг 1966 року • Діти Бабиного Яру • База даних «Меморіальний простір Бабиного Яру» 	+	-

10	<ul style="list-style-type: none"> • Радянський пам'ятник 1976 року • Забудова Бабиного Яру за радянських часів • Забудова Бабиного Яру за часів Незалежності • Неформальне вшанування пам'яті за радянських часів • Офіційні церемонії за радянських часів • Вшанування пам'яті за часів перебудови • Діти Бабиного Яру • Міжнародний архітектурний конкурс ідей «Бабин Яр – Дорогожицький некрополь»: п'яте місце – Валентин Уваров, Дмитро Казаков, Євгеній Колмаков, Ірина Чаус (Київ, Україна); шосте місце – Богдан Гой (Львів, Україна) 	+	Конкурс 1965 року
11	<ul style="list-style-type: none"> • Офіційні церемонії за часів Незалежності • Діти Бабиного Яру • Міжнародний архітектурний конкурс ідей «Бабин Яр – Дорогожицький некрополь»: третє місце – Міріам Гусевич, Джей Гебріел, Пітер Майлз (Вашингтон, США) 	+	Мітинг 1966 року
12	<ul style="list-style-type: none"> • Громадське вшанування пам'яті за часів Незалежності • Діти Бабиного Яру • Міжнародний архітектурний конкурс ідей «Бабин Яр – Дорогожицький некрополь»: друге місце – АБ «Connatural», Глен Пулікя (Колумбія та Франція); сьоме місце – Сварнабх Гош, К'яті Шараф, Крейг Метью Росмен (Індія та США) 	+	-
13	<ul style="list-style-type: none"> • Мозаїка пам'ятників • Праведники Бабиного Яру • Діти Бабиного Яру • База даних «Праведники Бабиного Яру» 	+	Бабин Яр у пошуках пам'яті

Методичні розробки, подані у цьому збірнику, передбачають, здебільшого, що учні вже ознайомилися з матеріалами виставки, а в процесі роботи вирішуватимуть конкретні завдання та працюватимуть з певними частинами виставки. Пропонуємо наприкінці вступу кілька прийомів, що допоможуть вчителю за дуже малий час максимально цікаво організувати учнівське ознайомлення з віртуальною виставкою «Бабин яр: пам'ять на тлі історії».

Пропоновані форми для загального ознайомлення з виставкою:

- Запропонуйте учням самостійно «відвідати» виставку та описати враження від трьох будь-яких експонатів, наприклад, за такою формою: 1) технічні характеристики: вид (фото, макет, текст тощо), приблизний розмір, колір, де знайти на виставці; 2) змістове наповнення експоната (яку інформацію несе); 3) особисте враження від експоната.
- Запропонуйте учням створити «путівник» кімнатами виставки. Основне завдання: щоб новий відвідувач «не заблукав і не заплутався».
- Запропонуйте учням підготувати «рекламний буклет» виставки та поширити його серед друзів, знайомих чи незнайомих людей. Основне завдання – зацікавити інших.
- Попросіть учнів знайти на виставці конкретний(-і) експонат(-и) за конкретною темою/сюжетом і проаналізувати їх.
- Запропонуйте учням «створити» історію конкретного експоната, наприклад, за методом «Жива фотографія».
- Проведіть інтерактивний квест кімнатами.
- Розробіть квест у формі «закритої кімнати»: учні, щоб дістатися фінішу, мають давати правильні відповіді.
- Запропонуйте високомотивованим учням використати матеріали виставки для написання навчальних рефератів, робіт для Малої академії наук, творчих робіт тощо.

Звісно, цей перелік не є вичерпним або обов'язковим. Ми сподіваємося, що під час роботи з віртуальною виставкою ви побачите нові можливості для роботи, і будемо вдячні, якщо ви поділитесь ними з авторами та упорядниками цього матеріалу.